

MI MLADI BORCI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 26 DIN, PODPORNIA VSAJ 30 DIN. — POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO I. LJUBLJANA, PETEK, 26. MARCA 1937. STEV. 28.

Postrgajte stari kvas!

(1 Kor 5, 7)

V polmraku velikega jutra iščemo v grobu Njega, ki nas je s svojo ljubeznijo uklenil.

* *

Koga iščete? Vstal je, ni ga tukaj. Ne iščite ga v grobu med trohnobo, iščite ga v čistosti zmagojoče moči.

Pojdite iz groba trohnobe in grdobije, vaše mesto je v čisti in nezmagani vojski nezmagljivega Kralja. Postrgajte stari kvas in stopite z opresniki čistosti in resnice v boj: treba je zmagati starega človeka in njegove zaveznike.

Danes je čas radikalne odločitve: kdor ne zbira, raztresa, kdor ne vstaja, pada. Ne iščite rešitve v blatu življenja, ampak v slavi vstajenja. Zmagal bo le čist in junški rod.

* *

Ko se vračamo od praznega groba, nam srca v ognju gore: Zmagali smo starega človeka, zmagali bomo njegove zaveznike!

ŠTIRIDESET LET BOGATEGA DELA

Te dni je postal prof. dr. Aleš Ušeničnik član papeške filozofske akademije (accademia di S. Tommaso d' Aquino e di Religione Cattolica). Zunaj Rima ima ta znanstvena akademija, ki jo je ustanovil papež Leon XIII. l. 1879, trenutno le petnajst članov. Izmed Francozov sta njena člana znana filozofska pisatelja Maritain in Gilson, od Nemcev je njen član le prof. Grabmann

iz Münchena, od vseh Slovanov pa samo naš profesor Aleš Ušeničnik. Na vsak način moramo biti Slovenci veseli, da imamo svojega človeka med tako redkimi in odličnimi inozemskimi zastopniki v omenjeni akademiji. Prof. Grabmann je n. pr. eden največjih nemških bogoslovnih znanstvenikov, ki je nesporno prvi strokovnjak v poznanju srednjeveških teoloških struj. Ma-

ritain je vodilni francoski sholastični filozof, velik znanstveni pisatelj in umetnik. Podobno je velik filozofsko bogoslovni pisatelj Gilson, ki je zlasti odličen poznavalec sv. Avgustina; oba, Maritain in Gilson sta laika. Ko je papeška znanstvena akademija tem učenjakom pridružila tudi našega profesorja Aleša Ušeničnika, je dala pred zunanjim svetom priznanje njegovemu znanstvenemu delovanju.

Življenje prof. Aleša Ušeničnika je bilo izredno plodovito. Pred štiridestimi leti (1897) je prevzel s »Katoliškim Obzornikom« nalogo katoliškega slovenskega ideologa, filozofa, vodilnega teologa in sociologa. Njegovi spisi nam kažejo, da je ogromno študiral, neprestano pisal in tako v delu zrastel v moža, učenjaka in idejnega vodjo, čigar avtoriteta je postala nesporna. Ako ga slišiš govoriti, se mu moraš ukloniti. Govori sicer skromno, kot filozof, zraven pa nevezrekljivo jasno in logično.

Slovenski dijaki so od profesorja Aleša Ušeničnika veliko prejeli. Čeprav je gospod profesor že v letih, ko bi kdo drugi nemara že odložil pero, vendar z mladeniško živahnostjo piše inteligentni mladini knjige o življenju in modrosti. Vsi poznamo dve knjigi načel, ki jih je napisal za »Našo pot«, tretja in najboljširnejša pa je tudi že pripravljena za tisk. Njegov socialni katekizem je že v drugi izdaji razprodan po komaj

dveh letih, kar je morda rekord za slovensko knjigo te vrste. Končno nam pripravlja gospod profesor še obširen komentar k okrožnici »Quadragesimo anno«. To so pa le nekatere stvari, ki jih je profesor Aleš Ušeničnik za mladino napisal. V štiridesetih letih svojega delovanja je Aleš Ušeničnik poleg strogo strokovnih knjig napisal nešteto načelnih, filozofskih in socioloških člankov, tako da je ustvaril celo literaturo.

Mladi borci so si izbrali Aleša Ušeničnika za svojega idejnega voditelja in jim nikoli ne bo žal, da so to storili. Pri tej izbiri jih niso vodili osebni razlogi, marveč le to, da je profesor Aleš Ušeničnik velik predstavnik večnostne filozofije. Ves z iskreno dušo in neprestano zatajujoč sebe, se je postavil v službo krščanske filozofije. Mladi borci, ki hočejo po krščanskih načelih reformirati sebe in svojo okolico, so si zato izbrali njega, da jim ta načela tolmači.

Bolj ko kdaj poprej potrebujemo katoliški diajki danes za voditelja moža, ki je prežet pravega cerkvenega duha. In tak voditelj je prof. Aleš Ušeničnik. Sodba vseh, ki ga poznajo, je namreč v tem edina, da je on zastopnik prave katoliške in cerkvene miselnosti.

Zato se bomo slovenski katoliški dijaki zvesto ravnali po smernicah, ki nam jih je podal v svojih knjigah prof. Aleš Ušeničnik.

Vesele velikonočne praznike želimo - vsem čitateljem -

Krivda hoječih dobrih

V onem ljudstvu, v katerem je bil Kristus rojen in umorjen, tudi tisti niso bili prosti tega strašnega zločina, ki jih je bilo res toliko, da so se jih — kot pravi evangelij — veliki duhovniki in pismouki bali in si zato niso upali na Kristusa rok položiti (Lk 22, 2), toda so se pozneje plaho potajili in so dopustili, da je bil umorjen in od hudobnih in nevoščljivih judovskih voditeljev. Ako bi bili hoteli, bi se jih bili Judje vedno bali, tako da roke hudobnih proti njemu nikoli ne bi bile zmagale. O njih je na drugem mestu namreč tudi rečeno: »Mutasti psi niso znali lajati« (Iz 56, 10).

Sv. Avgustin.

OKROG PARIŠKE RAZSTAVE

V Parizu se pripravlja velika razstava, ki je zamišljena kot nekaka sinteza sodobne Francije pred očmi vsega sveta. Odprla se bo 1. maja.

Kar nas tukaj zanima, je sklep vlade ljudske fronte, naj bo model francoske vasi brez cerkve. Radi tega sklepa napadajo listi z upravičenim sarkazmom vlado ljudske fronte, ki hoče narediti iz francoske vasi vzorec brezbožniške vasi. Leon Daudet, (ki gotovo ni navdušen katoličan) piše, da bo ta bedasta fantazija le tedaj celotna, če postavijo zraven še model Društva narodov v miniaturo.

In v resnici sramotni molk Zeneve spričo tolikih boljševiških grozodejstev v Španiji in Mehiki po-

nižuje Društvo narodov na stopajo brezbožniške vasi na pariški razstavi.

»Kaj je vas?« vprašuje »Journal«. »Je skupna tvorba stoletij, njeno jedro je cerkev, njen znak je zvonik. Brez cerkve in brez vitkega zvonika bi vas ne bila več vas; zgrubila bi svojo dušo...«

In prav to hoče komunizem, ko ruši Cerkev v Rusiji, Španiji, Mehiki: ustvariti narod brez duše, ki bo nato postal lahek plen boljševiškega satanizma.

Pri nas cerkve in zvoniki še kraljujejo nad lepo slovensko vasjo. Toda vztrajno, korak za korakom, se skuša vsiliti k nam tuja miselnost, »tuje dete«; miselnost, ki nam ruši evharistične križe in ki bi nam rušila tudi cerkve in zvonike, če bi mogla. Zato, tovariši, zvonimo, če bi mogla. Zato, tovariši, zvonimo!

Ivan Grozni, Peter Veliki, Stalin...

(Konec.)

PETER VELIKI

NASILNE REFORME

Peter Veliki je hotel svojo državo reformirati po vzgledu zapada, mislil pa je, da bo mogel to storiti z enim samim zamahom, z ukrepi, vrednimi neizmernosti azijskih step. Revolucionarna nasilnost ni uspela tam, kjer bi počasen razvoj lahko ustvaril trajne uspehe. S trmoglavostjo barbarja je Peter pogazil vse kulturnorazvojne zakone socialnega življenja in je hotel prisiliti naravo, da bi »delala skokec«.

Kratka študija E. Müllerja nam oriše Petra in njegov dvor. Car, ki je zrastel sredi mornarjev, kočijažev in pouličnih ljudi, je imel kaj malo spoštovanja za svete običaje svojega naroda. Takoj je nastopil zoper staromodno obleko in z lastno roko je odrezal marsikateremu bojarju častitljivo brado. Če je zagledal brado, ga je prav tako vrgel od groze kvišku, kakor vrže sodobne revolucionarje beseda »buržu«. Z isto vnmemo, s kakršno se danes izvaja petletka, se je vrgel na delo za napredek svoje zaostale dežele. Žrtvoval je človeška življenja s tako brezobzirnostjo, kakor da bi bilo življenje zadnja izmed dobrin. Z neukrotljivo nasilnostjo je zatrl vsako opozicijo, tako upor Strelecov kakor odpor cerkva in samostanov.

Ustanovil je novo uradniško hierarhijo iz sposobnih ljudi, precej pa tudi iz pustolovcev in novobogatih. Uradništvo in policija, ki ju predstavlja vsaka znanstveno zasnovana gospodarska politika, nista predstavljali pravičnosti, ampak svojevoljnost. Organsko rast Rusije je pretrgala brutalna neorganska sila.

TUDI NEKAK VERSKI ZNAČAJ

Tudi Petrova revolucija je imela nekak verski značaj. Tako Petru kakor Ivanu je bila pravovernost, praznovanje in opozicija ena in ista stvar. Cerkev je smela imeti le to vlogo, da podpira carja v njegovem samovladstvu. V zaničevanju do Cerkve je šel celo tako daleč, da je ustanovil »pustni patriarhat« in da je slavil v cerkvi sv. Trojice papeževo ženitovanje. Ljudje so ga na splošno imeli za Antikrista. Privsem tem pa carju ni manjkalo simpatičnih potez: globoka verska zaveza, živ čut odgovornosti pred Bogom.

PREDHODNIK BOLJŠEVIZMA

Siloviti zagon, ki ga je dal Peter ruskemu kolosu, ni ostal brez posledic, toda narava ne ljubi nasilja in s samimi ukazi se mišljenje naroda ne da spremeniti. Car je sicer sanjal o velikih rečeh, bil pa je tako

kratkoviden, da ni spoznal važnosti proletariata, ki je zaradi industrializacije dežele pričel naraščati. Kakor danes so tudi tedaj kmete nenadoma odtrgali od lastne hiše in lastne družine, ter jih nameščali pri kopanju kakega kanala ali pa so jih pošiljali na vojsko. Vsaka napaka se je končno maščevala, in carstvo Petra Velikega je zdrknilo polagoma v boljševevzem.

STALIN

BREZOBZIRNOST

E. Müller piše tudi: »Brez Petra ni Lenina, in Lenin je mož, ki je s pomočjo proletariata podvzel rušenje Petrove države, z isto energijo in brezobzirnostjo, kakor jo je Peter ustanovil. Od Lenina pridemo do Stalina in do prizorov, ki smo jim jim pričel. Zopet se nov car znebi bojarjev, ki so ga spravili na prestol. Značilna Stalnova poteza: sumničava nezaupnost in nenasitljiva častihlepnost. V svoji avtobiografiji je Trocki opisal Stalina kot največjega povprečneža v stranki, Krupskaja pa pravi, da je bila zadnja izmed Leninovih želja, »likvidirati« Stalina. Trockizem in stalinizem si stojita nasproti kot sovražna tekmeča. Poleg idejnega spora je to osebna borba naslednikov.

SKRIVNOSTNOST NJEGOVE OSEBE

Stalin je za nas skrivnostna osebnost kakor sta Peter in Ivan. Kot absolutno zanesljivo nam navajajo sledeče Stalnovе besede: »Nič ni slajšega, kakor če moreš z enim udarcem ohladiti svojo jezo nad davno zasovražanim nasprotnikom, in nato mirno iti spat.« Tako je šel Ivan Grozni iz obednice v mučilno sobo.

Trockemu se ni posrečilo, da bi Stalina odstranil. Ruske revolucije — to je nauk zgodovine — niso delo

ljudstva, ki je tu bolj ko drugje pasivno, ampak delo voditeljev, despotov, diktatorjev, valptov. Nagla industrializacija Rusije, ki jo vrši Stalin v popolnem skladu z rusko tradicijo, spominja na mesijanstvo Ivana Groznega in na radikalne ukrepe Petra Velikega. Napori diktatorja, da bi spravil v ravnotežje zagon ruskega nacionalizma in načrt svetovne revolucije spominjajo na prednike, ki so Rusijo jačili za dosego njene zgodovinske naloge.

Sovraštvo proti veri, ki je lastno Leninu in vsem marksistom, je brez dvoma v Stalinu, bivšem bogoslovcu, iz istih korenin, iz katerih je v Ivanu in Petru zrastlo skrajno zaničevanje do Cerkve in duhovščine. Ruski cerkveni krogi s svojimi zastarelimi tradicijami, s svojo pomankljivo vzgojo in brezbržno lenivostjo so bili tem strastnim navdušencem napredka obsovaženi. Niso vedeli kaj z vero, ki, po njihovem seveda, ohranja narod v nevednosti, umazanosti, pijančevanju in lenobi.

*

Zakaj pišemo o tem? Da pokažemo, kako je vse to značilno za rusko revolucijo; da spoznamo, kako napačno je, tolmačiti ruske dogodke z zapadnimi pojmi; da odkrijemo zgodovinsko vez v protislovnih in navidez medsebojno neodvisnih dogodkih.

Evg. Rosenstock je v svojem velikem delu »Fenomenologija revolucije« dobro pokazal, da vse velike revolucije poudarjajo v prvi vrsti tisti element v življenju, ki se je v dobi pred revolucijo zanemarjal. Ko se ravnotežje vzpostavi, pridejo do svoje vloge drugi činitelji in zgodovina teče spet mirno naprej. V proučevanju prehodnih časov kot je naš, ki so čisto burni, ni moči dovolj krepko poudariti neminljivih vrednot, ki jih revolucionarji zanemarjajo ali zanikajo.

Ne smemo pa tudi v največji zmešnjavi prezreti resnega glasu zgodovine, ki se čisto posluži zla in nerazumnosti, da doseže to, kar razum in krepost nista mogla doseči. Le tako služi božjemu načrtu »Anti«: zlo in protislovje.

STATISTIKA BREZBOŽNIKOVI V RUSIJI

»Osservatore Romano« poroča:

Število vpisanih brezbožnikov v sovjetski Rusiji je po močni propagandi v preteklem letu naraslo na šest milijonov in pol.

Zanimivo je, da tvori tretjino vpisanih mladina do 18. leta, ostanek pa povečini osebe do 30. leta, le nezaten del brezbožnikov je starih nad 30 let.

Če se vpošteva, da je med temi približno en milijon vojakov, ki jih štejejo med brezbožnike, potem mremo sklepati, da se brezbožna propaganda le počasi in s težavo vrši med prebivalstvom in da velike ma-

se ostajajo zveste veri očetov. Le ena dvaindvajsetina vsega prebivalstva Rusije je vpisanega med brezbožnike.

Voditelji komunizma so sklenili, da je treba posvečati posebno pažnjo protiverski propagandi med mladino, zlasti med dijaško. Šolske oblasti vpišejo med člane brezbožnih društev vse dijake sovjetskih univerz, šolske otroke od osmega leta dalje.

Zadnji kongres »brezbožnikov«, ki se je vršil letos v januarju v navzočnosti 1500 zastopnikov več ko 40 narodov, ni prinesel pričakovanih uspehov.

Zdi se, da brezbožna propaganda ni dosegla naklonjenosti mednarodnih mas.

